

Vlaams
Parlement

stuk **2185** (2013-2014) – Nr. 6
ingediend op 28 januari 2014 (2013-2014)

Nota van de Vlaamse Regering

Groenboek Zesde Staatshervorming

Gedachtewisseling

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Karim Van Overmeire

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Ward Kennes, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Peter Van Rompuy, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

2185 (2013-2014) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering
– Nr. 2 t.e.m. 5: Verslagen over gedachtewisseling

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Situering groenboek	4
1.2. Indeling groenboek.....	4
1.3. Nationale Delcrederedienst	4
1.4. Finexpo	5
1.5. Belgische Maatschappij voor Internationale Investering.....	5
1.6. Agentschap voor Buitenlandse Handel.....	6
2. Bespreking	6
Gebruikte afkortingen	9

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking hield op 21 januari 2014 een gedachtewisseling over de aan de commissie toegewezen bevoegdheden van het groenboek Zesde Staatshervorming.

Aan deze gedachtewisseling werd deelgenomen door de heer Koen Jongbloet, hoofd van de afdeling Beleid van het Departement internationaal Vlaanderen.

1. Toelichting

1.1. Situering groenboek

De heer *Koen Jongbloet*, hoofd van de afdeling Beleid van het DiV, herinnert eraan dat het Vlinderakkoord in oktober 2011 werd gesloten. In februari 2012 maakte de administratie een eerste inventaris op, op basis van fiches met de bevoegdheidsoverdrachten. In september 2013 was het groenboek afgewerkt.

De doelstelling was een inventarisatie maken van een aantal beleidsvragen, de effecten onderzoeken van een aantal beleidskeuzes die zouden moeten worden gemaakt en een aantal reflecties en consultaties opnemen. In die fase gebeurde ook de toetsing aan de ontwerpen van bijzondere wet die in het federale parlement werden ingediend. Voor de afdelingen waar het hier om gaat, gebeurde dit echter niet omdat er via wet en koninklijk besluit zaken kunnen worden geregeld.

1.2. Indeling groenboek

Het groenboek is opgebouwd rond zeven thema's. Hier wordt een deel van het thema 'operationele elementen' behandeld. Dit thema bestaat uit zes hoofdstukken. Het zesde hoofdstuk handelt over het gezamenlijke beheer van diensten en instellingen en dat is het hoofdstuk waarover het hier zal gaan. Deze commissie kreeg de afdelingen over de Nationale Delcredere dienst, Finexpo, de Belgische Maatschappij voor Internationale Investering en het Agentschap voor Buitenlandse Handel toegewezen.

1.3. Nationale Delcredere dienst

De heer *Koen Jongbloet* wijst erop dat de Nationale Delcredere dienst intussen onder een nieuwe naam opereert. Omdat bij het opmaken van het groenboek nog de vorige naam is gebruikt, zal ook nu de benaming Nationale Delcredere dienst nog worden gebruikt.

De Nationale Delcredere dienst heeft als rechtsbasis de wet van 31 augustus 1939. Het is een autonome overheidsinstelling met staatsgarantie, met activiteiten voornamelijk gericht op landen die geen lid zijn van de OESO. Het is een openbare kredietverzekeraar die bedrijven en banken verzekert tegen zowel politieke als commerciële risico's van internationale handelstransacties met betrekking tot kapitaalgoederen, industriële producten, aannemingswerken en diensten.

Momenteel telt de raad van bestuur van de Nationale Delcredere dienst elf federale en negen gewestelijke vertegenwoordigers. De leidend ambtenaar van F.I.T. is door de Vlaamse Regering afgevaardigd in de raad van bestuur. Het Vlinderakkoord voorziet in de versterking van de vertegenwoordiging van de gewesten. Een wetsontwerp met betrekking tot de zesde staatshervorming over de aangelegenheden bedoeld in artikel 78 van de Grondwet is al goedgekeurd door het federaal parlement, maar de wet werd nog niet bekrachtigd.

Artikel 22 van dat wetsontwerp regelt de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de Nationale Delcredere dienst. Die zal twaalf leden tellen: een voorzitter, een ondervoorzitter en tien leden. De voorzitter en de ondervoorzitter worden door de Koning

benoemd, op eensluidend advies van de regering van elk gewest. Er worden drie leden en drie plaatsvervangers aangeduid op eensluidend advies van de regering van elk gewest uit kringen betrokken bij de bevordering van buitenlandse handel. Vier leden en evenveel plaatsvervangers worden voorgedragen door een aantal federale ministers. Drie leden en drie plaatsvervangers komen er op voordracht van de gewestelijke regeringen. Deze laatste drie zullen waarschijnlijk de vertegenwoordigers zijn van de regeringen van de gewesten, terwijl de eerste drie vertegenwoordigers van de gewesten mensen uit het veld zullen zijn.

In het groenboek worden een aantal aandachtspunten opgesomd in verband met de Nationale Delcredere dienst. Een eerste aandachtspunt betreft de vaststelling dat de Nationale Delcredere dienst diensten levert aan ondernemingen, waardoor zijn activiteit complementair is met het instrumentarium en dienstenaanbod van F.I.T., het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen. De versterkte vertegenwoordiging van het Vlaamse Gewest moet bijdragen tot een betere belangenbehartiging van de Vlaamse industrie, tot een grotere eenheid in het economische beleid van de Vlaamse Regering en tot een beter gebruik van dit federaal instrument in de Vlaamse exportstrategie.

1.4. *Finexpo*

Finexpo wordt geregeld door het KB van 25 februari 2003. Het is een interministerieel adviescomité, beheerd door de administratie van Buitenlandse Zaken waarin ook vertegenwoordigers van de FOD Financiën en Begroting zitting hebben.

Finexpo is in essentie een exportkredietagentschap. Het voorziet dus in de financiering van de export van ondernemingen. Het is gericht op de ontwikkelingslanden die op de DAC-lijst van de OESO voorkomen. Er zijn een vijftal instrumenten in het beheer van Finexpo. In principe gaat het om twee categorieën, te weten leningen van staat tot staat en intrestbonificaties. De intrestbonificaties zijn interventies om de kosten voor leningen van privéondernemingen voor de financiering van export te milderen.

Het Finexpo Comité telt nu achttien leden: zes vertegenwoordigers van de gewesten, dit is twee per gewest, en twaalf leden van de federale overheid. In het Vlinderakkoord is voorzien in een versterking van de vertegenwoordiging van de gewesten, maar er wordt niet vermeld hoe die zal worden gerealiseerd. Omdat dit open wordt gelaten, zijn in het groenboek een aantal opties opgenomen. Een ervan voorziet erin dat het voorzitter- en ondervoorzitterschap, bij toerbeurt worden opgenomen door een gewestelijke vertegenwoordiger. De versterking zou ook op het niveau van de samenstelling van het comité kunnen worden gerealiseerd, met een meerderheid van de gewestelijke vertegenwoordiging in de volledige delegatie.

Een van de aandachtspunten hier is dat de instrumenten van Finexpo gedeeltelijk met het instrumentarium van F.I.T. overlappen. F.I.T. heeft met andere woorden vergelijkbare of analoge beleidsinstrumenten in portefeuille. Tweede aandachtspunt is hoe een versterking van de gewestelijke vertegenwoordiging kan leiden tot een grotere eenheid in het economische beleid van de Vlaamse Regering. Voorts is er de vraag hoe dit federale instrument in het kader van de Vlaamse exportstrategie beter kan worden gebruikt. Tot slot is er de vaststelling dat Finexpo werkzaam is op zowel het domein van het internationaal economisch beleid als dat van de ontwikkelingssamenwerking.

1.5. *Belgische Maatschappij voor Internationale Investering*

De BMI heeft als rechtsbasis de wet van 2 april 1962 betreffende de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij en de gewestelijke investeringsmaatschappijen. Het is een dochteronderneming van de nv Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij.

De BMI heeft als opdracht het bevorderen van duurzame investeringen die de economie ten goede komen. Het doel daarvan is nieuwe afzetmarkten te creëren in het land of de regio van de investering. Er wordt ook onderzocht hoe in hetzelfde land of regio de exploitatie van grondstoffen beter kan of hoe de vestiging dichterbij de grondstoffen of halffabricaten kan worden gebracht.

Momenteel is er geen gewestelijke vertegenwoordiging in de raad van bestuur. De raad van bestuur telt vijftien leden, met vertegenwoordigers van zowel de federale overheid als de privésector. Er zijn geen indicaties in het Vlinderakkoord over de versterking van de vertegenwoordiging van de gewesten in de BMI.

Het groenboek stelt dat de PMV in principe de meest natuurlijke gesprekspartner is voor de BMI. Dat is ook een vergelijkbare organisatie. Voorts wordt in het groenboek aangegeven dat een vertegenwoordiging van F.I.T. in de raad van bestuur van BMI aangewezen is voor een betere inzage in en opvolging van internationale investeringsdossiers. Dit kan door het nader betrekken van de investeerders. F.I.T. kan ook een aantal nieuwe dossiers op de agenda brengen die nu buiten het bereik van de activiteiten van de PMV vallen. F.I.T. zou bovendien contacten kunnen faciliteren met multilaterale investeringsagent-schappen.

Een aandachtspunt hier is dat de Belgische Maatschappij voor Investerings- en Ontwikkelingslanden een dochtermaatschappij van de BMI is en dat zo minstens inspraak bij de behandeling van dossiers binnen de BIO binnen bereik komt.

1.6. *Agentschap voor Buitenlandse Handel*

Het ABH is gebaseerd op een samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten. Het agentschap heeft als opdracht de organisatie van gezamenlijke handelsmissies, de ontwikkeling en verspreiding van informatie over buitenlandse markten en taken van gezamenlijk belang waarover de raad van bestuur unaniem beslist.

Vandaag telt de raad van bestuur van het ABH zestien leden: telkens vier leden namens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de federale overheid. De vier delegaties zijn telkens ook paritair samengesteld, met twee vertegenwoordigers van de overheid en twee van de privésector. Er geldt momenteel ook een dubbele pariteit voor de functies van voorzitter en ondervoorzitter: enerzijds inzake taalregime en anderzijds tussen de publieke sector en de privésector. De voorzitter is thans een Nederlandstalige vertegenwoordiger van de federale overheid, terwijl de ondervoorzitter een Franstalige gewestelijke vertegenwoordiger uit de privésector is. Beiden zijn verkozen door de raad van bestuur.

Ook inzake het ABH zijn er geen indicaties in het Vlinderakkoord over hoe de gewestelijke vertegenwoordiging zal worden versterkt. Het groenboek geeft als optie dat de versterking kan worden nagestreefd door de aanwezigheid van de deelstaten via de overheidsdelegatie, via de vertegenwoordiging van de privésector of via beide te versterken. Versterking zou kunnen worden gezocht door de benoeming van een gewestelijke vertegenwoordiger tot voorzitter en ondervoorzitter. In dat geval is het aangewezen om afspraken met de andere gewesten te maken over een beurtrol van voorzitter en ondervoorzitter.

2. Bespreking

De heer *Karim Van Overmeire* merkt op dat de heer Jongbloet een stand van zaken heeft geschetst, maar dat een inhoudelijke bespreking snel in politiek vaarwater dreigt te komen. De aanwezige ambtenaren zijn daarvoor, zoals eerder al werd geconstateerd, niet de geschikte gesprekspartner.

Hij stelt vast dat het idee van de zesde staatshervorming van een verschuiving van het gewicht van het federale niveau naar de deelgebieden en het adagium in ‘in foro interno, in foro externo’ logischerwijze tot de conclusie zou moeten leiden dat deze verschuiving ook voor het buitenlands beleid zou moeten gelden. Men zou verwachten dat de structuren naar de deelgebieden zouden verschuiven, zeker voor de gewestaangelegenheden zoals exportbevordering. Dit is echter niet terug te vinden. Voor de Nationale Delcrederedienst is er inderdaad een aanpassing. Voor de rest kan echter enkel worden vastgesteld dat er geen teksten zijn. En als die er nu nog niet zijn en er ook geen in de pijplijn zitten, zullen ze er ook niet meer komen. Er zullen op dat vlak dus geen wijzigingen zijn.

De heer Van Overmeire zegt voorts dat hij bij het begin van zijn politieke carrière achter de slagzin stond van twee gemeenschappen, maar geen drie gewesten. De achterliggende reden was de vrees dat een gewestvorming met drie tot een minorisering van Vlaanderen zou leiden. Dat dit niet onterecht is, blijkt nu ook bij deze structuren. Wanneer de gewesten vertegenwoordigd zijn blijkt dat Vlaanderen met 60 percent van de bevolking, 70 percent van de economie en 80 percent van de export, in het beste geval over een derde van de mandaten beschikt. Vlaanderen is dus structureel ondervertegenwoordigd en komt door dit systeem de facto in een minderheidspositie. Zelfs in de Nationale Delcrederedienst waar er zagezegd een gunstige evolutie is, blijft Vlaanderen ondervertegenwoordigd. Samengevat komt het erop neer dat er op de vier structuren één is met een zeer geringe vooruitgang, terwijl er voor de drie andere geen nieuws te melden valt. Hij hoopt niettemin dat in de commissie een gedachtewisseling mogelijk zal zijn over de manier waarop Vlaanderen met zijn buitenlands beleid omgaat.

Mevrouw *Fientje Moerman* beaamt dat het mandaat van de spreker hem niet toelaat de besprekingen op politiek niveau te voeren. Er werd herhaaldelijk gesteld dat er in het Vlinderakkoord geen indicaties zijn over de versterking van de gewestelijke vertegenwoordiging. Betekent dit dat de geplande wijzigingen die niet in de noodzakelijke wetsontwerpen zijn opgenomen, niet doorgaan? Zijn die wijzigingen dan naar de Griekse kalender verwezen?

De heer *Koen Jongbloet* wijst erop dat niet alle geplande wijzigingen wetswijzigingen vergen. Een wijziging van de vertegenwoordiging in Finexpo bijvoorbeeld kan bij koninklijk besluit worden doorgevoerd. Ook dan is het echter niet de Vlaamse Regering die een initiatief kan nemen. De spreker kan bijgevolg geen antwoord geven op vragen over de timing van de uitvoering.

Mevrouw *Fientje Moerman* stelt dat dit een belangrijk punt is. Als niet voorziene wijzigingen kunnen worden doorgevoerd via besluiten, dan zijn er nog aanpassingen mogelijk zonder dat er een nieuwe ronde aan staatshervormingen nodig is. De heer *Koen Jongbloet* bevestigt dat.

Mevrouw *Sabine Poleyn* stipt aan dat enkele keren werd opgemerkt dat er een grotere eenheid in het Vlaamse economische beleid kan komen. Kan worden verduidelijkt op welke manier dat zou kunnen? Kunnen Finexpo en de BIO worden geïntegreerd in het Vlaamse ontwikkelingsbeleid? Welke impact heeft dit?

De heer *Koen Jongbloet* verduidelijkt dat er met de grotere eenheid in het Vlaamse economische beleid bedoeld wordt dat een versterkte vertegenwoordiging in een aantal federale instrumenten, er toe kan leiden dat die instrumenten beter en op een meer samenhangende manier op de Vlaamse beleidslijnen voor het economisch beleid in de ruime betekenis worden gealigneerd.

Voor de BIO moet van de vaststelling worden vertrokken dat er in principe geen bevoegdheden en ook geen middelen worden overgedragen. Wat door de Federale Regering besteed zal worden met federale middelen, blijft dus federaal en zal dan ook niet in de tabellen van de Vlaamse officiële ontwikkelingshulp worden opgenomen. Het groenboek heeft enkel willen aanduiden dat een aantal van deze instrumenten te paard zitten op meer dan één beleidsveld en dat het goed is voor de Vlaamse overheid om dat in het achterhoofd te houden.

De heer *Christian Verougstraete* stelt dat voor het ABH de uitbreiding van het aantal gewestelijke vertegenwoordigers niet wordt vermeld. Toch is het een optie om de rol van de gewesten te vergroten. Hoe ziet de spreker dat in de toekomst? Hoe gaat de versterkte vertegenwoordiging van Vlaanderen in diverse instellingen als de Nationale Delcredere-dienst, Finexpo en de BMI in de toekomst worden ingevuld?

De heer *Koen Jongbloet* gaat ervan uit dat de verdere invulling van de uitvoering van het Vlinderakkoord nog het voorwerp gaat uitmaken van politiek overleg. Hij kan daar in dit stadium weinig over zeggen. De afspraak is in het communautair akkoord opgenomen. Voor één van de vier instrumenten is er een wetgevend initiatief waarvoor de procedure intussen al ver gevorderd is. Voor de rest blijkt uit het akkoord dat een versterking wordt gewenst, maar dat er geen enkele indicatie is over de manier waarop dat moet gebeuren. Er zijn een aantal opties, maar het is niet aan de administratie om daarover concrete uitspraken te doen.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABH	Agentschap voor Buitenlandse Handel
BIO	Belgische Maatschappij voor Investerings in Ontwikkelingslanden
BMI	Belgische Maatschappij voor Internationale Investerings
DAC	Development Assistance Committee
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
F.I.T.	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FOD	Federale Overheidsdienst
KB	koninklijk besluit
nv	naamloze vennootschap
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen